

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

VII. Hieronymvs Niger Iacobo Sadoleto Episc. Carpent. S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

esse, quàm mihi: ut tibi habere hoc debeas persuasum, mansurum
semper apud me & fidem, & constantiam semel susceptæ erga
benevolentia. Ego hic habeo cum Musis rationem, verum di-
nionibus: iam quæ commentarium scripsi in Psalmum nonagesi-
mum tertium: quem cum legeris, cognosces, posse res sacras et-
iam Latinè, ornate quæ perscribi. Non quòd id à me perfectum
sit: sed eius rei certè simulacrum quoddam est à nobis & imitatio
adumbrata. Hunc iam mihi homini omni virtute & dignitate
amplissimo, mihi quæ vetere amicitia coniuncto, Federico Pro-
goso Archiepiscopo Salerni: qui nunc in Italiam proficiscens
librum Venetijs imprimendum est curaturus ab Aufalano no-
stro, cui hanc me debere confiteor gratiam, si modò hæc gratia
ac non onus potius & labor. Nam ipsius Federici nomini libere
dicatus est. In his ego nunc versor cogitationibus. Literas col-
præcipue, ab his cum relaxo animum, refero me ad agriculturæ
oblectamenta. Habeo autem prædium quædam rustica, quæ ve-
strum quemus, qui estis urbani, delectare etiam possent. In his
suburbanos hortos, viriditate, ornatu, copia tam aquarum quam
arborum lætissimarum imprimis nobiles. Hos ego inuiso fru-
quens, capio quæ haustus ætæterni cæli. Hoc enim Sæoniam
est, sic didici ex eius schola. Quare ex eo, narrabit tibi quo ille pa-
cto fieri oporteat. Qui quòd vivit, quòd saluus est, quòd, sicut
confluit, Democritio more rider & despicit omnia valde mihi
hercule gratum est. Semper ille quidem amabilis. Sed nunc et-
iam magis, quod ex magna amicorum & iucundorum hominum
turba nobis est penè solus relictus. Tu illi multam à me salutem
item quæ cæteris, qui ex illa vetere nostra iucundissima sodalita-
te sunt reliqui. Tu vale, Niger, & nos dilige. Paulus mihi & in mo-
ribus, & in literis apprimè satisfacit. In quibus tantos iam habet
processus, ut mihi ipsi magistro sæpe fiat monitor, *τοῦ μὲν πρὸς
τοῦ κρείττους διδασκάλου*: hoc in eo optimè quadrat. Ita confido
magno eum & familiæ nostræ, & amicis omnibus fore ornamento.
Is tibi reddit salutem plurimam. Vale. Carpent. XVI. Calend.
Iunij, M.D. XXIX.

VII.

HIERONIMVS NIGER IACOBO SADO-
leto Episc. Carpent. S. P. D.

Satis non fuerat, me è naufragio illo emersum, ad patrum
littus adnataste, nisi ad spectandos deflagrate urbis cineres
rediissem. Sed is est rerum itatus, atque ea totius Italiæ calamitas,
ut nullus sit angulus, in quo non aut hostes sæuiant, aut Tyranni
dominentur. Quare hæc in iuria gratulandum tibi est, quòd
in tra-

in tantis tempestatibus, sis propè vnus in portu: fructusque vitæ
 petras eos, qui a sapientibus viris maximi, iucundissimique
 habentur. Quem sanè portum & exoptari ipse semper, & tu, quæ
 tuæ est benignitas, communem mihi esse voluisti. At nescio quo
 pacto me ad istum aciem, cursumque dirigentem, resantes ventî
 repperunt. Quum enim recuperata valetudine ad te proficisci
 statuissem, cognoui, mare Ligusticum hostili classe, Cisalpinam
 omnem Galliam Hispanorum prædiis teneri. Omnes denique
 aditus ad eas occupatos, interclusosque esse, vt ne Dedalus
 quidem (quod aiunt Poëtæ) turò istuc aduolare potuisset. Ita-
 que Romam veni ad V. Idus Febru. adductus potius patriæ ta-
 ctio, quam desiderio Urbis: Multa enim erant illic, quæ me mo-
 lehis adficerent, cum priuata, tum publica. Nam et si nostra illa
 regio & natale solum, loci natura, atque humana ope munitis-
 sima est: omni que seditione, & ciuili vacat discordia: ad hæc mi-
 hi debet, quod ad commoditatem victus, & ad vrbana vitæ
 splendorem pertinere: sustinet tamen diuturnū & grauisimum
 bellum, quod exinanito ærario, vectigalibusque diuenditis, pri-
 uati ciuium fortunis geritur: nec ordini quidem nostro parci-
 tur, nouo more, & ne quicquam reclamante Pontifice Maxi-
 mo. Quod sanè incommodum nota tibi exilitas mei sensus ferre
 non poterat: præsertim quum rata non fuerint beneficia, quæ
 Pœnter Maximus in me olim te fautore contulisset. Quam ob-
 rem diueri huc, eo scilicet animo atque consilio, vt cum primū
 percontatus bellicos istuc liceat proficisci, vras liberalitate tuas
 tecumque fruar isto otio, nisi tu fortè de repetenda vrbe cogites.
 Quod quidem consilium nec mihi facillè probatur, nec opinor
 pro tua prudentia tibi probatum iri. Quis est enim tam ignarus
 rerum ætimator, tam leuis, qui cum quieti & honesto otio flo-
 rentem urbem & amplissimum locum posthabuerit, mox euerse
 vbi rebusque perditissimis, otium cum dignitate posthabeat?
 Nolo tibi ea commemorare, quæ vulgi animum mouent, amissi-
 se nos hominum frequentiam, splendorem, parentem omnibus
 fortune campum: quibus omnibus (vt tute sapientissimè ad me
 scribis) vitius est carere, quam abundare. Illud vnum quod per-
 magni ipse semper ætimesti, non præteribo: amississe nos erudi-
 torum virorum iucundissimam consuetudinem: qua sic care-
 mus, vt vix vnum aut alterum inuenierim, qui cum Latinè in La-
 tio loqui possem. Omnes enim ferè aut naufragio illo perie-
 runt, aut tempestate compulsi sunt in longinquas oras, mentio-
 nemque ipsam vrbis haud immerito reformidant. Superest ta-
 men ex sodalibus nostris Sauiorum Princeps, illo eodem vul-
 tu, acque animo, quo iam pridem fuit. Quem cum fortè offen-
 ditum in via hilarem, & non minus curis dispoliatum, quam for-
 tunis:

tunis: continere risum non potui tanto in luctu & squalore civitatis. Utinam, inquit, cum philosopho ambulassem. Hispani milites tractavit me pessimè. Hæc habui, quæ ad te confestim scriberem. Nam pueri tui mihi denuntiarunt, proxima nocte certum hominem in provinciam istam discessurum. Clemens Penitens Max. è morbo tandem convaluit. Quotidie in ore habes diuinum consilium tuum, de professione ad Cæsarem, & de pace publica: quo quidem consilio si integris rebus visus fuisset, non laborarem. Cura vt valeas: & Paulo fratris filio meis verbis plurimam dic salutem. Vale iterum, & me vt facis ama. Romæ XV. Calend. Aprilis, M. D. XXIX.

VIII.

IAC. SADO LETVS EPISC. CARP.

Hieronymo Nigro S. P. D.

NON mediocriter delectauerunt me literæ tuæ Idibus Aprilis data, quas ego ad XI. Calend. Iunij accepi. Nam & amoris tui erga me, vitæ illud quidem, sed tamen semper operum, & mihi iucundum testimonium attulerunt: & multa vt facerem effecerunt, de quibus audire antea auebam. Imprimis de statu tuo, de quo quod animo parato & parato ad amplectendum otium es, & tibi valdè gratulor, & agnosco moderationem tuam: qui in illis fluctibus hæc iactaris, vt fortunæ quidem neque cedas, vel obsecundes potius, quando in altum dudum prouectus es: idq; non tam iudicio tuo ab initio, quam vi quadam & tempestate: veruntamen portum semper ex illis spectes, & tutam magis ac tenuem, quam periculis copiisque coniunctam sedem iam pridem expetas fortunarum tuarum: nihilque tantopere cupias, quam toto animo vacare studiis honestissimis. Quæ voluntas docto & libero homine digna, si semper laudis fuit optimis etiam temporibus, quid censes perditis? neque eò dico, quòd enim in qua nunc versaris, vitæ rationem esse improbandam putarem: sed vt hanc illi multò antepōnam quatenus ea saluo officio possit suscipi. Sed vt liberæ virtutis deligere id quod est optimum ita occupatæ atque constrictæ consolari se spe bona. Quod cum facis, nō paruam iam nunc obtines eius tranquillitatis partem, ad quam totus propensus es. A Bembo meo acceperam literas paulò ante quam ad me essent allatæ tuæ. In his de illo senatus consulto, & de suscepto onere conscribendis Venetorum gestas multa mentio. Sed vt ipse rem arbitretur fore magni laboris, vt quæ delata inopinanti sit, neque vnquam antea in illa meditatione curaq; versato: gaudeo factum esse iudicium tanti honorificum ipsius dignitatis eximieq; virtutis. Nunquam enim